

Aiše-i Sıddıka

Peygamberimizin hanımlarından.

Hazret-i Aişe validemiz, küçük yaşta iken okuma-yazma öğrenmiş olup, çok zekî ve kabiliyetli idi. Her bir hâdise üzerine hemen bir şiir söylemesi, onun zekâsına bir delildir. Öğrendiği ve ezberlediği bir şeyi katiyen unutmazdı. Çok akıllı, zekî, âlime, edibe ve afife ve salihâ idi.

Üç gece rüyada gördüm

Resulullah efendimiz Hazret-i Hadice'nin vefatından sonra, ikinci defa olarak, Hazret-i Ebu Bekir'in kızı Hazret-i Aişe'yi nikahladı, fakat düğünü yapılmadı. Peygamberimizin Hazret-i Aişe ile evlenmelerinde en önemli husus, nikah akdinin Hazret-i Peygamberin arzusuyla değil, Allahü teâlânın emri ile olmasıdır. Buhârî ve Müslim'in rivayetlerinde Peygamberimiz Hazret-i Aişe'ye şöyle buyurdu:

- Seni üç gece rüyada gördüm. Bir melek ipek kumaşa sarmış 'Bu senin hanımıdır' dedi. Ben de yüzünü açtım ve 'Eğer Allah tarafından ise cenab-ı Hak imza eylesin' dedim. [Yani eğer rüya Rahmânî ise Allahü teâlâ müyesser kılsın demektir.]

Resulullah efendimiz Medine'ye hicret ettiği zaman, ev halkını Mekke'de bırakmıştı. Medine'yi şerefleendirince, Ebu Rafî ile azatlı kölesi Zeyd bin Hârise'yi, iki deve ve ihtiyaçları olabilecek şeyleri satın almak üzere 500 dirhem harçlıkla Mekke'ye gönderdi.

Hazret-i Ebu Bekir de Abdullah bin Ureykî'ti iki deve ile onların yanına katıp, hanımı Ümm-i Ruman ve kızı Hazret-i Aişe ile kızkardeşi Esmâ'yı develere bindirerek göndermesini, oğlu Abdullah'a mektup yazarak emretti. Hazret-i Aişe, annesi Ümm-i Ruman ve Resulullahın kerimleri kafile olarak yola çıktı. Kubeyd mevkiinde Hazret-i Zeyd 500 dirhemle üç deve daha satın aldı. Kafileye Talha bin Ubeydullah da katıldı. Mina mevkiinden Beyda denilen yere ulaştıkları zaman, Hazret-i Aişe'nin devesi kaçtı. Hazret-i Aişe buyuruyor ki:

'Devem kaçtı. Ben devenin üstünde mahfe'nin içindeydim. Annem de yanımdaydı. Annem, 'Eyvah kızcağızım, eyvah gelinciğim' diyerek çırpınıyordu. Allahü teâlâ devemize sükûnet verdi ve bizi kurtardı. Nihayet Medine'ye geldik. Ben Hazret-i Ebu Bekir'in ev halkı ile birlikte indim.'

Birer oda yapıldı

O zaman Mescid-i Nebevî ve etrafındaki odalar yapılmıştı. Mescid-i şerif yapılıırken, Peygamberimizin hanımları Hazret-i Aişe ve Sevde için birer oda yapıldı. Sonra, ihtiyaç oldukça bir oda yapılarak, adetleri dokuz oldu. Odalar, Arap âdeti üzere, hurma dalından idi. Üstleri kıldan keçe ile örtülü idi.

Odalar mescidin cenup, şark ve şimâl taraflarında idi. Kerpiçten yapılmış olanı da vardı. Çoğunun kapısı mescide açılırdı. Tavanlarının yüksekliği, orta boylu insan boyundan bir karış fazla idi. Hazret-i Fâtıma ile Hazret-i Aişe'nin odaları arasında kapı vardı.

Mekke'den gelen Resulullahın ev halkı, kendi odalarının önünde indi. Hazret-i Aişe validemiz, Hazret-i Ebu Bekir'in evinde bir müddet ikâmet buyurdular. Hazret-i Ebu Bekir birgün Resulullah'a şöyle arzetti:

- Ya Resulallah, ehlinle evlenmekten seni alıkoyan nedir?

Hastalığı bol yerdî

Bunun üzerine Resulullah efendimiz, gerekli hazırlıkları yaparak, Hazret-i Aişe ile, nikahlarının vuku bulunduğu Şevval ayında evlendiler.

Hazret-i Aişe validemiz buyuruyor ki:

'Medine'ye hicret edip geldiğimiz zaman, burası, hastalığı bol olan bir yer idi. Bütün eshab-ı kiram hastalığa tutuldular. Bu hastalıktan, ancak Resulullah efendimiz, Allahü teâlânın korumasıyla kurtuldu.'

Hazret-i Aişe de hastalandı. Peygamberimiz Hazret-i Aişe'ye, 'Sende gördüğüm nedir' diye sorunca, Hazret-i Aişe şu cevabı verdi:

- Anam-babam sana feda olsun ya Resulallah, hummadır. Allah onu kahretsin.

Bunun üzerine Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Hayır, ona kötü söyleme! O, vazifelidir. İstersen sana bir duâ öğreteyim. Onu okuduğun zaman, Allahü teâlâ onu senden giderir.

Hazret-i Aîşe de, 'Öğret ya Resulallah' dedi.
Peygamber efendimiz duâyı öğretince, humma geçti.

Hazret-i Aîşe validemiz, Medine'de, Resulullahın gazalarına katılmış diğer sahabî hatunları gibi, yaralıların tedavisi ve bakımıyla meşgul olmuş, büyük hizmetler görmüştür. Cephelerde eline kılıç alıp, çarpışmayı istemiş ise de, Resulullah efendimiz buna müsaade buyurmamıştır. Mesela Uhud günü, Peygamber efendimiz yaralanmış, mübarek yüzü müşriklerin attığı taşla yaralanıp, kan içinde kalmıştı.

Hazret-i Fâtıma validemiz, Resulullahın mübarek yüzünü yıkamış, kan durmayınca, yünden hasır yakmış ve külünü âlemlere rahmet olarak gelen Peygamberimizin mübarek yüzüne basarak, kanı durdurmuştu.

Arkalarında su taşıyorlardı

Hazret-i Aîşe validemiz de sırtında yiyecek ve içecek su taşıyarak Uhud'a gelmişti. Hazret-i Aîşe ve Ümm-i Süleym kırba ile su taşıyorlar, Hamne ise susuzlara su veriyordu. Enes bin Malik diyor ki:

"Uhud gazasında müslümanlar bozulup, Resulullahın yanından dağıldıkları zaman, Hazret-i Aîşe ile Ümm-i Süleym'i gördüm. Arkalarında kırbalarla koşa koşa su taşıyorlar, yaralıların ağızlarına boşaltıyorlardı. Kırbaları boşaldıkça koşarak gidiyorlar, doldurunca koşarak gelip, yine yaralılara su veriyorlardı."

Kadınların Uhud savaşına katılmasına müsaade edilmesinin sebebi, yaralıları tedavi için idi.

Hazret-i Aîşe, Müreysi gazasına katılmış ve bu gazada bazı münafıkların çıkardığı bir iftiraya maruz kalmış, bunun üzerine Allahü teâlâ Nur suresinde 17 ayet-i kerime göndererek, onun temizliğini bildirdi. Hazret-i Aîşe buyurdu ki:

"Resulullahın ilk hastalığı, Hazret-i Meymune'nin evinde oldu. O gün Resulullahın Hazret-i Meymune'ye uğradığı gündü. Burada Resulullahın hastalığı arttı. Diğer ezvac-ı tahirat gelerek Resulullahın hizmetine koyuldular. Peygamberimiz de buyurdular ki:

- Ey benim zevcelerim, mâzur görün, takatım yoktur ki, evlerinizi dolaşayım. İzin verirseniz Aîşe'nin evine gideyim, bana orada hizmet edersiniz.

Hazret-i Aîşe'nin odasına gitti

Resulullah efendimiz Hazret-i Abbas ve Hazret-i Ali'nin omuzlarına dayanıp, benim odama geldiler. Döşeğe yattılar. Bu odada mübarek başı, göğsümde olduğu hâlde vefat ettiler."

Resulullahın vefatından sonra da, eshab-ı kiramın, Hazret-i Aîşe validemize hürmetleri, ikramları ve izzetleri çok fazla idi. Hatta bu hususta Hazret-i Ömer, bunda o derece ileri gitti ki, Hazret-i Aîşe, "Resulullahın vefatından sonra Hazret-i Ömer bana çok iyilik etti. Ya Rabbi, bundan böyle, beni, onun ihsan ve iyilikleri için ayakta tutma" buyurdu.

Hazret-i Aîşe validemiz, Hazret-i Osman zamanında da din-i İslâmı öğretmekle meşgul oldu. Hazret-i Aîşe müctehid idi. Bütün İslâm ilimlerinde çok büyük derecesi vardı. Bilhassa kadınlara mahsus hâllere dair fikhî hükümler kendisinden sorulurdu. Çünkü Hazret-i Aîşe, hem müminlerin annesi, hem de dinlerini öğrenecekleri bir müftî müctehid idi. Ayet-i kerime ile medh ve sena olundu. ^Alim, edip, çok akıllı ve üstad idi. Çok fasih ve belîğ konuşurdu.

Aîşe-i Sıddıka hazretlerinin faziletleri, üstünlükleri, sayılamayacak kadar çoktur. Eshab-ı kirama fetva verirdi. Âlimlerin çoğuna göre, fıkıh bilgilerinin dörtde birini Hazret-i Aîşe haber vermiştir. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

- Dininizin üçte birini Humeyra'dan öğreniniz!

Resulullah efendimiz, Hazret-i Aîşe'yi çok sevdiği için, ona "Humeyra" derdi.

Aîşe hakkında, beni incitmeyiniz!

Eshab-ı kiramdan ve tâbîinden çok kimse, Hazret-i Aîşe'den işittikleri hadis-i şerifleri haber vermişlerdir. Ürvet übnü Zübeyr hazretleri buyuruyor ki:

"Kur'an-ı kerimin manalarını ve helal ve haramları ve Arap şiiirlerini ve nesep ilmini Hazret-i Aîşe'den daha çok bilen kimse görmedim."

Eshab-ı kiram, hediyelerini, Resulullah'a, Aîşe'nin evinde getirip, böylece sevgisini kazanmak

için yarışılırdı. Zevceler, iki grup idi. Aişe tarafında Hafsa, Safiyye, Sevde vardı. İkincisi, Ümm-i Seleme ve ötekiler idi. Bunlar, Ümm-i Seleme'yi Resulullah'a gönderip, "Eshabına emir buyursanız da, hediye getirmek isteyen, hangi zevce yanında iseniz, oraya getirse" dediklerinde, Resulullah efendimiz buyurdu ki:

- Beni, Aişe hakkında incitmeyiniz! Cebrail bana yalnız Aişe'nin yanında iken geldi.

Ümm-i Seleme de dediğine pişman olup, tevbe ve af diledi.

Resulullah efendimiz bir defasında, kızı Hazret-i Fâtıma'ya buyurdu ki:

- Ey kızım, benim sevdiğimi, sen sevmez misin?

Hazret-i Fâtıma'nın, 'Elbet severim' demesi üzerine, yine buyurdular ki:

- O hâlde, Aişe'yi sev!

En çok kimi severdi?

Resulullah efendimiz, Hazret-i Aişe'yi çok severdi. Resulullah'a, 'En çok kimi seviyorsun' denildiğinde buyurdular ki:

- Aişe'yi.

"Erkeklerden kimi" dediklerinde, buyurdu ki:

- Aişe'nin babasını.

Yani, en çok Hazret-i Ebu Bekir'i sevdiğini bildirdi.

Hazret-i Aişe'ye sordular ki:

- Resulullah efendimiz en çok kimi severdi?

- Fâtıma'ya severdi.

- Erkeklerden en çok kimi severdi?

- Fâtıma'nın zevcini.

Bundan anlaşılıyor ki, zevceleri arasında, Hazret-i Aişe'yi, çocukları arasında Hazret-i Fâtıma'ya, Ehl-i beyti arasında. Hazret-i Ali'yi, eshabı arasında ise, Hazret-i Ebu Bekir'i en çok severdi.

Hazret-i Aişe buyuruyor ki: 'Birgün Resulullah efendimiz, mübarek nalınlarının kayışlarını çıkarıyordu. Ben de iplik eğiriyordum. Mübarek yüzüne baktım. Parlak alnından ter damlıyordu. Ter damlası, her tarafa nur saçıyor, gözlerimi kamaştırıyordu. Şaşakaldım. Bana doğru bakarak buyurdular ki:

- Sana ne oldu ki, böyle dalgın duruyorsun?

Ben de, "Ya Resulallah! Mübarek yüzünüzdeki nurların parlaklığına ve mübarek alnınızdaki ter tanelerinin saçtıkları ışıklara bakarak kendimden geçtim" dedim.

Bunun üzerine, Resulullah efendimiz kalkıp yanıma geldi. Alnımdan öptü ve buyurdular ki:

- Ya Aişe! Allahü teâlâ sana iyilikler versin! Beni sevindirdiğin gibi, seni sevindiremedim.

Kıyamet gününde insanlar

Yani, senin beni sevindirmen, benim seni sevindirmemden çoktur, buyurdu. Hazret-i Aişe'nin mübarek alnından öpmesi, Resulullahı severek, onun cemalini anlayarak gördüğü için, aferin ve takdir olmaktadır.

Birgün Peygamber efendimiz, kıyamet gününden bahisle Hazret-i Aişe'ye buyurdu ki:

- Kıyamet gününde insanlar elbisesiz olarak haşredilecektir.

- Erkekler de kadınlar da böyle mi olacak?

- Evet.

- O zaman birbirlerine bakmayacaklar mı?

- Ey Aişe, o gün insanlar meşguliyetlerinden birbirlerine bakmaya zaman bulamayacaklardır.

Gözleri göğe dikilmiş olarak kırk sene öylece kalacaklardır. Yemeyecek, içmeyeceklerdir.

Şiddetli terliyecekler. Kiminin terinden biriken su, ayaklarını örtecektir. Kiminin de dizlerine,

kiminin de karnına kadar yükselecektir. Kiminin de tepesine kadar çıkacaktır.

Musa bin Talha diyor ki:

- Hazret-i Aişe'den daha fasih, düzgün konuşanı görmedim. Resulullahı metheden şu manada bir şiir söylemiştir:

'Mısırdakiler, Onun yanaklarının güzelliğini işitmiş olsalardı, Yusuf aleyhisselamın pazarlığında hiç para vermezlerdi. Yani, bütün mallarını, Onun yanaklarını görebilmek için saklardı. Zeliha'yı kötüleyen kadınlar, Onun parlak alnını görselerdi, ellerinin yerine kalblerini keserlerdi de acısını duymazlardı.'

Allahü teâlânın nimetleri

Hazret-i Aişe, kendisinin, Peygamberimizin diğer hanımlarının hepsinden daha üstün olduğunu söyleyerek, Allahü teâlânın nimetlerini sayar, övünürdü. Bunlardan da bazıları şunlardır:

- 1- Resulullah efendimiz, beni istemeden önce, Cebrail aleyhisselamın benim suretimi getirip, kendisine gösterdiğini ve, 'Bu senin zevcendir' dediğini söylerdi.
- 2- Resulullahın zevceleri içinde, koca görmeden Resulullah ile evlenen, benden başka olmamıştır.
- 3- Resulullahın zevceleri içinde, yalnız benim yanımda iken vahiy geldi. Resulullah efendimiz, bazı zevcelerine, 'Aişe'yi üzerek, beni incitmeyiniz! Biliniz ki, onun yanında bana vahiy gelmektedir' buyurmuştu.
- 4- Resulullahın zevceleri arasında, benden başka hiçbirinin hem babası, hem de annesi hicret etmiş değildir.
- 5- Allahü teâlâ benim hakkımda berât ayetini nâzil eyledi.
- 6- Resulullah vefat ederken, mübarek başları benim göğsümde idi.
- 7- Resulullah benim odamda vefat etti.
- 8- Benim odam Resulullahın türbesi olmuştur.

Resulullahı teselli ederdi

Hazret-i Aişe validemiz, Resulullahın rızasına kavuşmak için, gecesini gündüzüne katardı. Onu birazcık üzgün görse, teselli etmek için elinden gelen her şeyi yapardı. Hatta Resulullahın akrabalarını da gözetir, onlara karşı da her türlü iyiliği yapardı.

Hazret-i Aişe buyuruyor ki:

"Günde ikinci defa yemek yiyordum. Resulullah efendimiz görünce buyurdu ki:
- Ya Aişe! Yalnız mideni doyurmak, sana, her işten daha tatlı mı geliyor? Günde iki kere yemek de israftandır. Allahü teâlâ, israf edenleri sevmez."

Hâdimî hazretleri, burayı şöyle açıklıyor: 'Resulullah efendimiz Hazret-i Aişe'nin ikinci yemeği, acıkmadan yediğini anlayarak böyle buyurmuştur. Yoksa, kefaretlere için, günde iki kere yedirmek lazım olduğu meydandadır.'

Resulullahın vefatından sonra, Hazret-i Aişe'ye, yemek yiyip yemediğini sordular. 'Hiçbir zaman doyaya yemedim' buyurdular ve ağladılar.

Hazret-i Aişe buyurur ki: 'Peygamber efendimizin karnı hiçbir zaman yemek ile doymamıştır. Bu hususta hiç kimseye yakınmamıştır. İhtiyaç içinde olmak, onun için zenginlikten daha iyi idi. Bütün gece açlıktan kıvransa bile, Onun bu durumu, gündüz orucundan onu alıkoymazdı.

Tahammül gösterdiler

İsteseydi, Rabbinden yeryüzünün bütün hazinelerini, meyvelerini ve refah hayatını isterdi. And olsun ki, Onun, o hâlini gördüğüm zaman acırdım ve ağlardım. Elimle karnını sıvazlardım ve derdim ki:

- Canım sana feda olsun! Sana güç verecek, şu dünyadan bazı menfaatler, yiyecek ve içecekler temin etsem olmaz mı?

Bunun üzerine bana buyururdu ki:

- Ey Aişe, dünya benim neyime! Ulul'azm olan peygamber kardeşlerim, bundan daha çetin olanına karşı tahammül gösterdiler. Fakat o hâlleri ile yaşayışlarına devam ettiler, Rablerine kavuştular. Bu sebeple Rableri, onların kendisine dönüşlerini çok güzel bir şekilde yaptı,

sevaplarını artırdı. Ben refah bir hayat yaşamaktan hayâ ediyorum. Çünkü böyle bir hayat, beni onlardan geri bırakır. Benim için en güzel ve sevimli şey, kardeşlerime, dostlarıma kavuşmak ve onlara katılmaktır.

Bu sözlerinden sonra fazla zaman geçmedi, bir ay kadar sonra vefat ettiler."

Peygamber efendimiz Hazret-i Aişe'ye birçok tavsiyelerde bulunmuştur. Bunlardan bazıları şunlardır:

"Peygamber efendimiz buyurdu ki:

- Ey Aişe! Geceleri şu dört şeyi yapmadan uyuma:

- 1- Kur'an-ı kerimi hatim etmeden,
- 2- Benim ve diğer peygamberlerin şefaathlerine kavuşmadan,
- 3- Müminleri kendinden hoşnut etmeden,
- 4- Hac etmeden.

Ondan kolay ne var?

Resulullah efendimiz bunları söyledikten sonra namaza durdu. Namazını bitirip de yanıma geldiğinde, kendilerine dedim ki:

- Ey iki cihanın güneşi olan Efendim! Annem, babam, canım sana feda olsun. Bana dört şeyi yapmamı emrediyorsun. Ben bunları bu kısa müddet içinde nasıl yapabilirim?

Bunun üzerine tebessüm ederek buyurdular ki:

- Ya Aişe! Ondan kolay ne var? Üç İhlâs-ı şerifi ve bir Fâtiha suresini okursan, Kur'an-ı kerimi hatmetmiş; bana ve diğer peygamberlere salevat getirirsen, şefaathimize kavuşmuş; önce müminlerin ve sonra da kendi affını dilersen, müminleri kendinden hoşnut etmiş; 'Sübhânallahi velhamdülillahi ve lâ ilâhe illallahü vahdehü lâ şerîke leh. Lehül mülkü velehül hamdü ve hüve alâ külli şey'in kadîr' tesbihini okursan hac etmiş sayılırsın.'

- Ey Aişe, yumuşak ol; zira Allahü teâlâ bir ev halkına iyilik murad ederse, onlara rıfk, yumuşaklık kapısını gösterir.

- Ey Aişe bilmez misin; kul secde ettiği zaman, Allah onun secde yerini yedi kat yerin sonuna kadar tertemiz kılar.

- Ey Aişe, hiç hayâsız söz söylediğimi gördün mü? Kıyamet gününde Allah katında en kötü insan, şerrinden kaçarak insanların terkettiği kimsedir.

- Ey Aişe, Allah, kullarına lutf ile muamele edicidir. Her işte yumuşak davranılmasını sever.

- Ey Aişe, sana birisi, istemeden, birşey verirse, kabul et! Çünkü o, Allahü teâlânın sana gönderdiği bir rızıktır.

Kendini tutamadı

Sevgili Peygamberimizin huzurlarına, birtakım yahudiler girdiler. 'Essâmü aleyk' diyerek, sırttılar. Allahü teâlânın Resulü de, "Ve aleyküm" karşılığında bulundular. Bunları duyan Hazret-i Aişe, yahudilere 'lânet' etmeye başladı. Çünkü 'Essâmü aleyk!' sözlerinin manası, 'Ölüm, senin üzerine olsun' demektir. İşte bu yüzden Peygamber efendimizin hanımı, kendini tutamamıştı.

Bu şaşkın yahudiler, güya kurnazlık ettiler! Selam verir gibi görünüp, Hak teâlânın en şerefli Peygamberine hakarete yeltendiler. Hazret-i Aişe'yi üzen de onların bu □sefil□ niyetleriydi.

Fakat Peygamber efendimiz sakin görünüyordular. Hanımına sordular:

- Ey Aişe! Sana ne oldu ki, onlara lânet ettin?

Hazret-i Aişe-i Sıddıka hâlâ hiddetini yenememişti. 'Ne söylediklerini işitmediniz mi, ya Resulallah' dedi. Peygamber efendimiz de, "Sen de, benim onlara, (Ve aleyküm...) dediğimi işitmedin mi" buyurdu.

Gerçekten, 'Ve aleyküm' demek, 'Sizin üzerinize olsun' manasına geliyordu. Böylece yahudilerin 'ölüm' temennisini; sevgili Peygamberimiz, aynen kendilerine iade etmişlerdi.

Şehitlerin derecesi

Hazret-i Aişe, birgün Resulullah efendimize sordu:

- Şehitlerin derecesine yükselen olur mu?
- Hergün yirmi kere ölümü düşünen kimse, şehitlerin derecesini bulur.
- Ya Resulallah! Sizin üzerinize, Uhud gününden (harbinden) daha şiddetli bir gün geldi mi?
- Ya Aişe! Gördüğüm eziyetin en şiddetlisi, Tâif şehrinde olmuştur.

Hazret-i Aişe'nin annesi Ümm-i Ruman binti Amir'dir. Lâkabı Sıddıka'dır. Hazret-i Aişe'nin çocuğu yoktu. Bunun için künyesi de yoktu. Araplarda künyeye çok ehemmiyet verilirdi. Bunun için Hazret-i Aişe üzüldü. Birgün Hazret-i Peygambere bunu arzetmiş ve Peygamberimiz de buyurmuştu ki:

- Sen yeğenin Abdullah bin Zübeyr'i kendine evlat edinarsın ve onun ismine izafeten de künye alırsın.

Bundan sonra Hazret-i Aişe yeğeni Abdullah bin Zübeyr'e izafeten ümm-i Abdullah diye künyelendi.

Hazret-i Aişe, Hicret'ten dokuz sene önce Mekke-i mükerrermede doğdu. 676 senesinin Ramazan ayınının 17. salı günü Medine-i münevverede vefat etti.